

Odpovědnost podle § 421 obč. zák.

Zprostit se odpovědnosti podle § 421 obč. zák. lze jediné z důvodu, že ke škodě na věci by došlo i jinak, buď z vnitřních příčin (spočívajících např. v povaze věci a v jejich vadách) nebo z vnějších příčin (např. při živelné pohromě), jejichž vliv by se stejnou měrou projevil, i kdyby věc ke splnění závazku nebyla převzata.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Cdo 2482/2007, ze dne 26.11.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce P. M., zastoupeného advokátkou, proti žalovanému D. k., o zaplacení částky 35.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 18 C 422/99, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. července 2006, č. j. 25 Co 219/2006-237, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. července 2006, č. j. 25 Co 219/2006-237, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 19. září 2005, č. j. 18 C 422/99-218, se ruší a věc se vrací Obvodního soudu pro Prahu 5 k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 5 (dále jen „soud prvního stupně“) v pořadí třetím ve věci vydaným rozsudkem ze dne 19. září 2005, č. j. 18 C 422/99-218, zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal vůči žalovanému zaplacení částky 35.000,- Kč s 10% úrokem od 28. 12. 1999 do zaplacení a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Jeho předchozí - žalobě v rozsahu částky 35.000,- Kč s 10% úrokem z prodlení od 12. 2. 2000 do zaplacení vyhovující - rozsudky ze dne 4. října 2001, č. j. 18 C 422/99-84, a ze dne 25. května 2004, č. j. 18 C 422/99-154, byly usneseními Městského soudu v Praze ze dne 25. září 2002, č. j. 12 Co 141/2002-101, a ze dne 18. ledna 2004, č. j. 21 Co 441/2004-166, zrušeny a věc mu byla v rozsahu vyhovujícího výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení vrácena dalšímu řízení. Jestliže usnesením ze dne 25. září 2002, č. j. 12 Co 141/2002-101, zavázal Městský soud v Praze soud prvního stupně právním názorem, že předpokladem odpovědnosti za škodu podle § 421 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) je existence platného závazkového vztahu mezi účastníky řízení a převzetí věci, která má být předmětem závazku, žalovaným, potom kasačním usnesením ze dne 18. ledna 2004, č. j. 21 Co 441/2004-166, rozhodovací činnost soudu prvního stupně usměrnil jen co do nutnosti dalšího doplnění dokazování o skutečnostech prokazujících vznik závazkového vztahu, na jehož základě mělo dojít k převzetí sporných ocelových mříží, včetně předpokladu vzniku odpovědnosti za škodu. Zároveň mu uložil, aby nově hodnotil výpověď svědka M. H. s přihlédnutím k tomu, co prozatím vyšlo v řízení najevo. Dodal, že z pouhého umístění mříží v provozovně žalovaného nelze dovozovat vznik smlouvy o opravě věci.

Vázán právním názorem odvolacího soudu soud prvního stupně v rozsudku ze dne 19. září 2005, č. j. 18 C 422/99-218, uzavřel, že se žalobci nepodařilo prokázat existenci právního vztahu, na jehož základě předal žalovanému „k opravě řádnou zakázku“. Vyšel ze zjištění, že žalobce provozoval do konce roku 1993 v P. galerii, jejíž vchod byl zajištěn dvoukřídlými nůžkovými mřížemi. Ty koncem roku 1993 nebo počátkem roku 1994 demontoval a převezl do provozovny žalovaného s pomocí svědka M. H. a další osoby. Mříže byly v této provozovně uloženy, nebyly evidovány v knize zakázek jako řádná oprava, nebyl vystaven účetní doklad na cenu za jejich demontáž ani na cenu tzv. drobné opravy. Od demontáže až do skončení pracovního poměru svědka H. u žalovaného (31. 8. 1995) jej žalobce nekontaktoval. Mříže nebyly zaneseny do inventurního soupisu při přechodu tohoto svědka

na provozovnu v L. Jelikož o přijetí mříží nebyl vystaven doklad o převzetí, nebyl dohodnut termín opravy ani její cena, a proto, že se mělo jednat o jejich uložení jen na krátkou dobu, jelikož žalobce „pro ně dočasně neměl místo“, nedošlo podle soudu prvního stupně ke vzniku žádného právního vztahu. Tyto závěry přijal zejména na základě opakované výpovědi svědka M. H. „i opakovaných tvrzení žalobce“. Ujednání mezi svědkem H. a žalobcem posoudil jako jednorázovou bezplatnou výpomoc mezi fyzickými osobami, z čehož dovodil, že žalovaný není ve sporu věcně legitimován a žalobě proto nevyhověl.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. července 2006, č. j. 25 Co 219/2006-237, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Poté, co soud prvního stupně doplnil dokazování výslechem svědka M. H., jenž byl v rozhodné době vedoucím provozovny a který od žalobce sporné mříže převzal, měl zato, že skutkový stav věci byl náležitě objasněn. Vycházeje z jeho výpovědi ze dne 22. 8. 2005, uzavřel, že v žádném případě nebyla uzavřena smlouva o opravě věci. Uskladením mříží v prostorách provozovny žalovaného chtěl svědek pouze vypomoci žalobci v situaci, kdy musel opustit pronajaté prostory a neměl kam předmětné mříže uložit; jejich „úschovu“ v provozovně žalovaného odvolací soud nepovažoval za právně významnou. Tato skutečnost totiž nemůže založit jeho odpovědnost za vzniklou škodu. Prohlášení svědka ze dne 24. 11. 2005, jímž se snažil „vysvětlit“ svou svědeckou výpověď ze dne 22. 5. 2005, nemělo podle odvolacího soudu žádný význam z hlediska skutkových zjištění ani právního posouzení věci. Nemohlo totiž zvrátit závěr, že mezi účastníky řízení nebyla uzavřena smlouva o opravě věci; úvahy o možné budoucí zakázce jsou irelevantní, neboť určující byl okamžik převzetí mříží, k němuž došlo v době čerpání dovolené svědka 28. 12. 1993. Uvedené nasvědčuje tomu, že šlo o jeho soukromou iniciativu a žalovaný není ve sporu pasivně legitimován.

V dovolání, jehož přípustnost žalobce opírá o § 237 odst. 2 písm. b) o. s. ř., odvolacímu soudu vytýká, že nemohl před nařízeným jednáním dne 13. 7. 2006 nahlédnout do spisu, že nebylo vyhověno jeho žádosti o odročení jednání z důvodu žádosti o přidělení advokáta Českou advokátní komorou. Odepřením těchto procesních práv zatížil odvolací soud řízení vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Odvolací soud pochybil, pokud (stejně jako před ním soud prvního stupně) vyšel pouze z výpovědi svědka H. ze dne 22. 8. 2005, aniž přihlédl k tomu, že odporuje v podstatných částech jeho předchozí výpovědi ze dne 24. 4. 2003. Zatímco u jednání dne 24. 4. 2003 odpověděl kladně na otázku, zda se jednalo o zakázku pro žalovaného a popsal, co mělo být opraveno, dne 22. 8. 2005 naopak vypověděl, že žádná zakázka dohodnuta nebyla, jednalo se jen o úschovu ocelových mříží z dobré vůle a na krátký čas. Na takto rozporné výpovědi oba soudy založily svá rozhodnutí a jejich právní posouzení je neúplné a tedy nesprávné. Procesního pochybení se dopustily rovněž tím, že vůbec nehodnotily výpovědi svědků K. K. a P. H. v souvislosti s výpovědí svědka H. Opomenuly se vypořádat s faktem, že svědek H. byl vedoucím provozovny žalovaného a žalobce mu mříže v dobré víře předal k opravě, na které se dohodli. Vzhledem k výše uvedenému žalobce navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil.

Dovolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou a je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

Podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. lze dovolání podat z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesprávným právním posouzením je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutkové zjištění). O mylnou aplikaci se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil, popř. jestliže ze skutkových zjištění vyvodil nesprávné právní závěry.

Odvolací soud založil své rozhodnutí na závěru, že žalovaný neodpovídá za škodu způsobenou ztrátou ocelových mříží žalobci, neboť mezi účastníky nebyla uzavřena smlouva o úpravě věci.

Podle § 421 obč. zák. každý, kdo od jiného převzal věc, jež má být předmětem jeho závazku, odpovídá za její poškození, ztrátu nebo zničení, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

Otázkou odpovědnosti za škodu na věcech, které byly převzaty od občana k provedení služby, se zabýval Nejvyšší soud ČR již ve „Zhodnocení rozhodování soudů ve sporech ze zhotovení věci na zakázku a z opravy nebo úpravy věci“, ze dne 20. října 1988, Cj 39/88, publikovaném pod R 12/1989 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a nově v rozsudku ze dne 14. dubna 2005, sp. zn. 25 Cdo 1090/2004. Oběma je mutatis mutandis společný závěr, že právní vztah z odpovědnosti za škodu na věci převzaté podle ustanovení § 237 obč. zák. (nyní § 421) vzniká výlučně mezi účastníky smlouvy o této službě (...) v případě, kdy občan předá organizaci věc k provedení služby a tato věc je poškozena, ztracena nebo zničena, aniž došlo k uzavření smlouvy o službě (účastníci se např. nedohodli na ceně požadované služby)... bude organizace odpovídat za škodu obdobně podle ustanovení § 237 obč. zák. tomu občanu, který jí věc k provedení služby předal.

Pochybení odvolacího soudu (a v důsledku vázanosti právním názorem vyjádřeným v usnesení dne 25. září 2002, č. j. 12 Co 141/2002-101, i soudu prvního stupně) při právním posouzení věci tak spočívá v nesprávném výkladu § 421 obč. zák., je-li odpovědnost žalovaného za škodu vzniklou žalobci podmiňována uzavřením smlouvy o opravě věci. Odpovědnost žalovaného za škodu podle § 421 obč. zák. by nebyla dána pouze v rozsahu případného zavinění žalobce (§ 441 obč. zák.) a zprostit se této odpovědnosti lze jedině z důvodu, že ke škodě na věci by došlo i jinak, buď z vnitřních příčin (spočívajících např. v povaze věci a v jejích vadách) nebo z vnějších příčin (např. při živelné pohromě), jejichž vliv by se stejnou měrou projevil, i kdyby žalovaný věc ke splnění závazku nepřevzal. Převzal-li svědek M. H. jako vedoucí provozovny žalovaného v K. ulici od žalobce po její demontáži spornou mříž, s tím, „že se zrestauroje až poté, co on (žalobce) dokončí svoji stavbu“ (viz jeho výpověď ze dne 24. 4. 2003), tj. za účelem budoucího závazku, je nepochybné, že žalovaný za škodu vzniklou ztrátou mříží z jeho provozovny (objektivně) odpovídá; na tom nemůže ničeho změnit část svědecké výpovědi M. H. ze dne 22. 8. 2005 o okolnostech, za kterých došlo k uložení mříží v provozovně žalovaného.

Dovolateleli se tak prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. podařilo zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí. Nejvyššímu soudu tudíž nezbylo, než napadený rozsudek podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušit. Protože důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud České republiky i toto rozhodnutí a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 5 k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

Protože zbývající výhrady dovolatele byly - s přihlédnutím k důvodu, pro který bylo napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušeno - bezvýznamné, jejich podstatou se dovolací soud nezabýval.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Právní otázka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Moderace nákladů](#)
- [Dovolání](#)

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)